

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Hälsa- och sjukvårdsbyrån, S3

Beslutande
Minister
Annette Holmberg-Jansson

Föredragande
Landskapsläkare
Knut Lönnroth

Justerat
Omedelbart

Nr 19

Förkortande av giltighetstiden för den temporära
48 a § i lagen om smittsamma sjukdomar som gäller
för arbetsuppgifter inom social- och hälsovården.

ÅLR 2022/7508

119 S3

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att skicka en skrivelse enligt **bilaga S322E15** till Stefan Simonsen, vik. förbundsdirektör vid Oasen boende- och vårdcenter, angående Simonsens förfrågan till landskapsregeringen att inför social- och hälsovårdsministeriet väcka frågan om att snarast förkorta giltighetstiden för den temporära 48 a § i lagen om smittsamma sjukdomar.

Hänvisning

Er skrivelse 19.9.2022

Kontaktperson

Knut Lönnroth, telefon +358 (0)18 25000 (växel)

knut.lonnroth@regeringen.ax

Oasen boende- och vårdcenter

Att: Vik. förbundsdirektör Stefan Simonsen

Godbyvägen 486

AX-22150 JOMALA

Ärende

Förkortande av giltighetstiden för den temporära 48 a § i lagen om smittsamma sjukdomar som gäller för arbetsuppgifter inom social- och hälsovården

Landskapsregeringen har mottagit en skrivelse från vikarierande förbundsdirektör Stefan Simonsen vid Oasens boende- och vårdcenter med förslag att landskapsregeringen inför social och hälsovårdsministeriet (SHM) i Finland skulle väcka frågan om att snarast förkorta giltighetstiden för den temporära 48 a § i lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016, nedan smittskyddslagen).

Smittskyddslagen hör till rikets lagstiftningsbehörighet enligt självstyrelselagen (1991:71) 27 § 29 punkten.

I utlåtanden på utkast till lagförslaget bedömde landskapsregeringen i utlåtanden till SHM 3.12.2021 (ÅLR 2021/10262) samt till social- och hälsovårdsutskottet 14.12.2021 (ÅLR 2021/10718) bland annat;

- att lagförslaget inte var tillräckligt tydligt med vad som avsågs med skydd mot sjukdomen covid-19 till följd av vaccinering, samt;
- att förslaget endast kunde bidra till skydd för liv och hälsa för sådana klienter hos socialvården och patienter hos hälso- och sjukvården för vilka sjukdomen covid-19 riskerar att få allvarliga konsekvenser under förutsättning att det i detaljmotiven och i lagtexten, alternativt genom tillägg av en förordningsfullmakt, noggrant specificerades vad som ska bedömas som tillräckligt skydd mot covid-19 till följd av vaccinering eller genomgången covid-19 sjukdom, samt hur definitionen kan behöva ändras över tid.

I Regeringens proposition till riksdagen 8.12.2021 specificeras "skydd till följd av vaccinering" på följande sätt: "I förslaget avses med skydd till följd av vaccinering mot covid-19 det skydd en person får till följd av en full covid-19-vaccinationsserie. Med skydd till följd av vaccinering mot covid-19 avses också det skydd som en person som

genomgått sjukdomen covid-19 har fått av en dos covid-19-vaccin. Enligt den föreslagna formuleringen är det viktigaste inte antalet vaccindoser, utan det skydd mot sjukdomen covid-19 som enligt medicinsk kunskap och forskning uppnås genom vaccineringen. Den föreslagna formuleringen innebär alltså att skyddet mot sjukdomen covid-19 också ska upprätthållas, vid behov genom ytterligare vaccindoser”.

Institutet för hälsa- och välfärd (THL) uppdaterade 24.3.2022 rekommendationer för hur ”skydd till följd av vaccinering” ska tolkas (se <https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/information-om-vaccinationer/vaccination-av-olika-malgrupper/vaccination-av-social-och-halsovardspersonal/temporar-paragraf-48-a-i-lagen-om-smittsamma-sjukdomar-som-galler-for-arbetsuppgifter-inom-social-och-halsovarden>). THL skriver bland annat att ”THL rekommenderar att den som jobbar med personer som är utsatta för allvarliga följder av covid-19 sjukdomen skulle ha:

- En grundvaccinationsserie och en boosterdos enligt rekommendation, eller;
- Genomgången covid-19-sjukdom och två vaccindoser, eller;
- Två genomgångna covid-19-sjukdomar och en vaccindos.”

THL skriver vidare att: ”Vaccinet skyddar delvis mot att omikron utsöndras och sprids, trots att vaccinet inte hindrar smittan totalt. Den tredje dosen minskar både risken att smittas och att sprida smittan vidare under några månader. Coronavaccinet eliminerar alltså inte totalt risken att smittas och att sprida smittan.”

Innebörden av THLs bedömning är att en person som fått en grundvaccinationsserie och en boosterdos efter några månader igen är dåligt skyddad mot smitta med omikron där virus utsöndras och sprids och således att även dessa personer riskerar att smittas och att sprida smittan vidare. I nuläget är endast personer som är 60 år eller äldre, eller tillhör riskgrupp, eller är boende på vårdhem för äldre rekommenderade en fjärde dos vaccin (se <https://www.ahs.ax/aktuellt-om-coronavaccineringen>). Detta innebär att en stor andel av vårdpersonalen som fått en boosterdos har fått senaste vaccindosen för många månader sedan och därför är dåligt skyddade mot att smittas och att sprida smittan vidare.

I övrigt har landskapsregeringen i utvärderingsrapporten om covid-19 pandemins första två på Åland (ÅLR 2022/3080) dragit slutsatsen att detta temporära tillägg till smittskyddslagen inte haft någon påtaglig teoretisk effekt för att skydda sådana klienter som riskerar att få allvarliga konsekvenser av covid-19 och ej heller någon identifierbar positiv effekt på täckningsgraden av vaccineringar på Åland.

Landskapsregeringen delar THLs bedömning att tillgängliga vaccin skyddar mycket bra mot allvarlig covid-19 sjukdom och död för den som vaccinerats. Däremot finns det stark vetenskaplig evidens för att skyddet mot lindring och smittsam infektion minskar ganska snabbt efter vaccinering mot covid-19 med befintliga vaccin, även efter en tredje dos. Landskapsregeringen bedömer att vaccinering i nuläget därför inte är ett effektivt verktyg

för att hindra smittspridning, såvida inte täta booster-doser ges. Detta har blivit mycket tydligt under den period då omikronvarianten av SARS-Cov-2 virus dominerat.

Landskapsregeringen bedömer därför att den temporära 48 a § borde tas bort snarast. Landskapsregeringen har i augusti 2022 haft kontakt med THL i frågan, som har bekräftat att man gör samma bedömning som landskapsregeringen och att THL framfört sin ståndpunkt till SHM. Landskapsregeringen bedömer därför att det inte finns förutsättningar för att genom en skrivelse kunna påverka SHM att snarast förkorta giltighetstiden för den temporära 48 a § i smittskyddslagen. Dessutom är beredningstiden för en lagändring så lång att det sannolikt skulle ta längre tid att genomföra ändringen än kvarstående tid för den temporära bestämmelsen 48 a § i smittskyddslagen (31.12.2022).

Minister

Annette Holmberg-Jansson

Landskapsläkare

Knut Lönnroth

FÖR KÄNNEDOM Riksdagsman Mats Löfström, mats.lofstrom@riksdagen.fi
Ålands hälso- och sjukvård, registrator@ahs.ax
Social- och hälsovårdsministeriet, registratorskontoret.shm@gov.fi
Institutet för hälsa och välfärd, kirjaamo@thl.fi
